

HASÁRNANI

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postafelraképzéstarti csekk száma: 25.133.

POLITIKAI HETILAP

Előzetesből illik a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnint kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekből egyiktől egész ávre 4, félávre 2, negyedévre 1 P.

Külföldre: egész évre 8, félávre 4, negyedévre 2 P.

Hősök napja . . .

Május hónap utolsó vasárnapja a hősöké. Róluk emlékeznek és nekik áldoz-e napon a nemzet apraja, nagyja. Templomok áhítatos imája és magasztos ünnepek lángoló érzelmé tör az Egkek Úra felé, hogy bocsassa színe elé a háború elesett hőseit. Adjon meggyógyást és örök boldogságot nekik, akik életüket áldozták nemzetségük, hazájuk és Istenük védelmében. De az az ima most az élő hősökért is fohászkodik, s az ézelem lángja ő értük is lobog. Az apák fiaitért, akik megint ott vannak a hadak útján, hogy befejezzék azt, amit az apák kezdtek, hasonló hősséggel és elszántsággal. Hősök napja... Gyönyörű májusi virágborulás. A magyar élniakarásnak legcsébb jelképe. A magyar aratás örök igérete. Hogy vérel is öntözzük, ez a kérelhetetlen magyar történelmi rendeltetés. Kibüvö nem lehet alóla, csak a dietelem elmulás, amely az egész nemzet halálát jelentené. Vértáldozat kell ahhoz, hogy a szabadság virága kinyíljen, s a boldogulás gyümölte megteremjen . . .

A vértadó nők

Is ezt érzik, amikor az emberi szervezet legcsebb anyagfaló sietnek a hősök támogatására. Vértiket ajánlják föl és adják a sebessélt katonák megmentésére. Köztük a Kormányzóhelyettes Úr gyönyörű, fiatal hitvese is, hogy érző, szeretetteljes vérel megindítsák egy haladoklóna a tüktető élet folyamát. Megható és fönelöl ezeknek az áldozatoknak a jelentősége. Elmegy a hitvesek, az arák, a nővérek vére a messze távolba, hogy pótolja a hősöknek anyaktól nyert vért. Nincs még egy ténykedés, amely jobban bizonyítana az egész nemzet hatalmas összefogását. S nincs a nemzeti félfrissülésnek a legidőbb forrása. Hála érte a tudomány harcának s a nő megértésének és együttérzésének. Ma még tombol a földértézek viharja, s átáz szárdlása kemény férfiak véret küvelde, de átragyok rajta már a horizont fájakat megarranyozni készülő verfény: a hőskért áldozni kész női szívek vérharmatát. Átragyok és mosolyt esal az elgyűfört hősök alkára. Mosolyt, amely megint az életet jelenti. Az ivékét és nemzetfinék... Áldassék érte az Úr neve!

Az acélszövetség

évfordulóján, amelyet Németország, Olaszország, Japán s a hozzájuk esatlakozott országok, közöltük mi is, tartottak, megnyugtató és megerősítő tudat, hogy milyen erős és elszánt a hit a végső győ-

zelemben és milyen egységes és megbonthatatlan az akarat annak elérésére. Mi természetesen csak a saját népköröl szóhatunk. Ennek az ezeres hazának fiairól, akik hősségesen és teljes odaadással állják a harcot nagy szívóvétségeseink oldalán. S az itthonvalókról, akik feltő gonddal

kisérük küzdelmüket s minden erejükkel támogatni törekszenek őket. Magyarországon ma egy gondolat az úr: győzni minden áron! küzdeni érte tüzéssel, vassal, ha kell vérhullással. Elősegíteni munkával s kitartással. Elhártani a rosszakarat akadályait, az ánzés hekyfőt s a lemondás elerőnyező hatását. Kitartani! Ki-

tartani az erők végső megfeszítettség. Megmutatni, hogy bizhatunk bennük, akik barátaikká és szövetségeseikké fogadtak. Hogy melők vagyunk hozzájuk. Az acélszövetség egyik erős és szilárd láncszeme. Akkor ne féltsük a jövőnek. A kitartásunkra építeni fognak.

MEZES JÁNOS

KERESZTÉNYEK BIRTOKÁBA KERÜLNEK

a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanai

A törvényjavaslat faivédelmi alapon áll és 700.000 hold mezőgazdasági, 500.000 erdőgazdasági ingatlan kizajátítását teszi lehetővé

A zsidóbirtokokról szóló törvényjavaslat a képviselőház előtt

Országgyűzerte nagy meggyógyást keltett Kállay Miklós miniszterelnöknek bemutatkozó beszédében tett az a bejelentése, amely a zsidóbirtokok keresztény kézre való juttatásának meggyorsítását helyezte kilátásba. Leszegzte ugyanakkor a miniszterelnök, hogy az ebben a tárgyban benyújtandó törvényjavaslat faivédelmi alapon fogja meghatározni a zsidóknak tekintendő, tehát a törvény hatálya alá vonandó földtulajdonosokat és meg fogja szüntetni az eddigi

zsidótörvényekben meghatározott kivételeket.

A miniszterelnök bejelentése óta a törvényjavaslat el is készült és azt, a kialakult gyakorlatnak megfelelően, Bánffy Dániel báró előbb a Magyar Élet Pártjának bizottságaiban, május 21-én a MEP értekezletén ismertette, majd a képviselőház május 22-iki ülésén benyújtotta.

A Magyar Élet Pártjának nagyfontosságú értekezletéről, illetve az azon elhangzott ismertetés nyomán a törvényjavaslat részleteiről az alábbiakban számolunk be:

ha panaszt terjesztenek be ellenle.

A javaslat a panaszjogot is szűkíti. A panaszjogot is gyárosítják. A termelést szabotáló zsidókkal szemben szigorú rendelkezéseket tartalmaz a javaslat, amely a *kezeségy tulajdonosnak is megadja a módot, hogy zsidó haszonbérletre kezébeél kiveheti a földjét, sőt megsebezetheti az instrukciókat is.* Végül a javaslat a zsidók ingatlanbeszerzési képességét is fokozatosan korlátozza, zsidó még árvérés útján sem szerethet mező- és erdőgazdasági ingatlan, *kés- és nagyközéskékben pedig egyéb ingatlan sem.*

A javaslat általános kivételést egyetlen egy zsidó értekezésben sem tartalmaz, a javaslat szempontjából nincs zsidóknak nem tekinthető zsidó.

csupán méltányos esetekre tartalmaz a javaslat korlátozott mértékű a személyi feltételek megadását, amely az ilyen személy halálán automatikusan megszűnik és életében sem terjed ki feleségére vagy gyermekeire. A szikkiról mentesítések is olyan szigorúak a feltételek, mint például legelőbb arany vagy legalább két nagyszülői mértékű érem, legalább 75 százalekos hadirokkantság stb. A javaslatban adott mentesítés, amely az ilyen személy halálán automatikusan megszűnik és életében sem terjed ki feleségére vagy gyermekeire. A szikkiról mentesítések is olyan szigorúak a feltételek, mint például legelőbb arany vagy legalább két nagyszülői mértékű érem, legalább 75 százalekos hadirokkantság stb. A javaslatban adott mentesítés, amely az ilyen személy halálán automatikusan megszűnik és életében sem terjed ki feleségére vagy gyermekeire. A szikkiról mentesítések is olyan szigorúak a feltételek, mint például legelőbb arany vagy legalább két nagyszülői mértékű érem, legalább 75 százalekos hadirokkantság stb. A javaslatban adott mentesítés, amely az ilyen személy halálán automatikusan megszűnik és életében sem terjed ki feleségére vagy gyermekeire. A szikkiról mentesítések is olyan szigorúak a feltételek, mint például legelőbb arany vagy legalább két nagyszülői mértékű érem, legalább 75 százalekos hadirokkantság stb.

A pártértekezleten ezután a miniszter felszólalás után, Fesz Elek dr. országos telepítésügyi főigazgató ismertette a javaslat részleteit.

Az első paragrafus a körülírásban a faivédelmi törvényt veszi alapul.

Az ország közvéleménye egységesen áll a javaslatban lefektetett elvek mögött

Május 21-én este, pártatlan értekezéskor mellett értekezletet tartott a Magyar Élet Pártja. Az értekezleten Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter bemutatta a zsidók tulajdonában lévő mező- és erdőgazdasági ingatlanok igénybevételeire vonatkozó törvényjavaslatot.

A pártértekezleten Kállay Miklós miniszterelnökkel az élen a kormány valamennyi tagja megjelent. Lukács Béla miniszter, országos elnök meggyógyó szavai után Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter emelkedett szószárra.

A földművelésügyi miniszter mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy

a javaslat a kormányának és a Magyar Élet Pártjának együttes akaratából jött létre, amely együttes akarat mögött az ország közvéleménye is egységesen ott áll. A javaslat szigorú faivédelmi alapon áll és biztosítja azt a célkitűzést, hogy a magyar föld kitévesse a zsidók tulajdonából.

A javaslat az eddigi jogszabályoknál minden szempont szigorúbb és hatályosabb rendelkezéseket tartalmaz. Mindenekelőtt -

a zsidó fogalmát faivédelmi alapon állítják meg, aminek következtében a javaslat az összes zsidó földbirtokosokat érinti.

Ezen túlmenően a javaslat szerint

a zsidók kezébe nemcsak a mezőgazdasági, de az erdőgazdasági ingatlanokat is el lehet, illetőleg a javaslat parasznelöl rendelkezése folytán, a zsidóknak birtokosok esetében az élő és hold felszerelés átvétele is módot adnak a rendelkezéseik.

Igen fontos szabály a javaslatnak, hogy az ellenértekek általános sematikusnak kell megalapítani, ami az eljárás lényegesen meggyógyított. Szigorú új rendelkezése, hogy a zsidók ingatlanait tulajdonul, kell átvenni s a zsidóknak birtokként követveket juttatnak, amelyeket nem kapnak kézbe, hanem azokat zárolt számlán kezelik. A gyors végrehajtás céljából a javaslat biztosítja, hogy

az átengedésre kötelező határozat az ellenértekek megállapítása és kifejezése előtt nyomban végrehajtható akkor is,

A Kormányzó úr a nemzetvédelmi keresztrel tüntette ki MAYER JÁNOST, szövetségünk elnökét

A Kormányzó Úr Ófelmúltósága, — mint a hivatalos lap május 27-iki száma közli, — a Nemzetvédelmi Keresztrel tüntette ki Mayer János ny. földművelésügyi miniszter, titkos tanácsos, o. gy. képviselőt, a Falu-Gazdaszövetség közszereletében álló elnökét, a kommunáriai és utáni érdemei elismeréséül.

Mayer János, az összeomlás utáni gyászos időkben, amikor az országban minden, de különösen a mezőgazdaság úszkáló romokban hevert, vállalta a föld-

művelésügyi tárcá ügyeinek vezetését. Miniszterségének nyolc esztendője alatt, bár anyagi eszközök alig állottak rendelkezésére, megteremtette a mezőgazdasági szakoktatás alapját, a teli gazdasági iskolák létesítésével; tanfolyamok rendszeresítésével; földbirtokpolitikai és házhely-akciója pedig az akkori idők legnagyobb teljesítménye volt, — hogy alkotásai közül éppen csak a legjelentősebbeket említsük. Kitüntetése országosra nagy grómet és lelkesedést kellett.

A Falu-Gazdaszövetség érélyes állásfoglalása a ponyvairodalom ellen

A Szövetség akciót indít húszéves kezdeményezésére,
a „falu-otthon“ megvalósítása érdekében

A Falu-Gazdaszövetség elnöki tanácsa nagyfontosságú ülést tartott

A „Falu“ Magyar Gazda és Földműves Szövetség elnöki tanácsa Mayer János ny. földművelésügyi miniszter, titkos tanácsos, elnök elnöklése mellett május 10-én d. u. 1 órakor nagyfontosságú ülést tartott, amelyen résztvettek a szövetségi központok vezetői és az elnöki tanács többi tagjai.

Az ülés dr. Szekeres László ügyvezető igazgató előterjesztésére a június 10 folyamán megtartandó közgyűlés tárgyszorozatát vitatta meg, majd erősen állást foglalt a falu népének erkölcsi, lelki egyensúlyát egyre jobban veszélyeztető ponyvairodalom elburjánzása ellen, megfelelő rendszabályokat követelve a ponyva-regények iránt és kiadói ellen.

Nem kevésbé fontos az elnöki tanácsnak az a határozata, amellyel a Szövetségnek a huszas években tett kezdeményezése megvalósítása érdekében határozta el a szükséges lépések megtételét. A Faluszövetség ugyanis a huszas években, közvetlenül az összeomlás után, akciót kezdeményezett, hogy a falu népének megfelelő otthon épüljön a fővárosban. Sajnos, akkoriban az a mozgalom nem kevesetett eredményt, egyrészt az általános gazdasági viszonyok miatt, másrészt azért, mert a gazdátársadalom nem megfelelően megszervezte. A Szövetség azonban természetesen nem ejtette el a nagyjelentőségű tervet, amellyel megvalósítása érdekében most újabb akciót kezdeményez.

A nagyfontosságú elnöki tanácsülés lefolyásáról és határozatairól — technikai okok miatt — a VASÁRNAP legközelebbi számában fogunk részletesen beszámolni.

Május 31-én Nagyigmándon és Tatán mintajárási gazda- és szövetségi napot rendez a Falu-Gazdaszövetség

Ismételten megírta a VASÁRNAP, hogy a Hungya Szövetkezeti Központ a tatabi és gesztési járást *szövetkezeti mintajárási* szervezi meg s hogy ebbe a nagy jelentőségű akcióba bekapcsolódnak a szövetségi intézmények és természetesen a Falu-Gazda Szövetség, a szövetségi labor-társadalmi szerve is, amely a Hungya Szövetkezeti Központtal és a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamarral vállotte vasárnap, május 31-én *Nagyigmándon* és *Tatán*

mintajárási gazda- és szövetségi napot rendez.

A két gazda-megmozdulás során nagyfontosságú előadások hangzanak el.
Nagyigmándon, a kulturház-

ban tartandó ünnepség délután 3 órakor kezdődik és musora a következő:

1. **Hiszkegy.**
2. **Üdvözlő beszéd.**
Mondja: Szánthó Géza nagyigmándi főjegyző.
3. **Elnöki megnyitó.**
Mondja: Krudy Ferenc orsz. képviselő, a Falu-Gazdaszövetség ügyv. alelnöke.
4. **Magyar Zoltán dr.** egyetemi tanár előadása: „A mintajárások célja és fontossága“.
5. **Wünscher Frigyes dr.**, a Hungya alelnök-vezérigazgatójának előadása: „Szövetkezeti terek a mintajárásokban“.
6. **Reviczky István dr.** alispán hozzászólása a vírmegye részéről.
7. **Stráizsik Andor dr.** m. kir. igazg. főtanácsos, kamarai igazgató hozzászólása a Kisalföldi

Mezőgazdasági Kamarára részéről.

8. **Egyéb hozzászólások.**
9. **Zárszó.**
Mondja: Szijj Balint felsőházi tag.
10. **Himnusz.**

Tatán, a Hejta-féle vendéglő különtermében felhat órákor kezdődik az ünnepség az alábbi műsorral:

1. **Hiszkegy.**
2. **Üdvözlő beszéd.**
Mondja: Tóth Miklós tatabi főz.
3. **Elnöki megnyitó.**
Mondja: Krudy Ferenc orsz. képviselő, a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető alelnöke.
4. **A mintajárások célja és fontossága.**
Előadja: Magyar Zoltán dr. o. ny. r. tanár.
5. **Szövetkezeti terek a mintajárásokban.**
Előadja: Wünscher Frigyes dr. a Hungya Szöv. Központ alelnök-vezérigazgatója.
6. **Hozzászólások.**
Reviczky István dr. Komárom vm. alispánja.

Stráizsik Andor dr. m. kir. igazg. főtanácsos, a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamarai igazgatója.

7. **Zárszó.**
Mondja: Krudy Ferenc orsz. képviselő, Falu-Gazdaszövetség üv. alelnöke.
8. **Himnusz.**

Lukács Béla miniszter levele Mayer Jánoshoz, szövetségünk elnökéhez

Megírta annakidején a *Vasárnap*, hogy a Főmeltósági ur **Lukács Béla** m. kir. titkos tanácsost, a MÉP országos elnökét, szövetségünk igazgató-választmányának régi tagját tárcanéklisé miniszterre nevezte ki s hogy **Mayer János** titkos tanácsos, szövetségünk elnöke, a kormány új tagját táviratilag üdvözlötte, a falu népe nevében szerencsekívánatait fejezte ki.

A táviratválaszoló, **Lukács Béla** tárcanéklisi miniszter a következő levelet intézte **Mayer János**hoz:

nos m. kir. titkos tanácsos, ny. miniszterhez, szövetségünk elnökéhez:

Kedves Barátom!

Meglepettam az a szíves táviratod, amelyet a Faluszövetség nevében voltál szíves hozzájárulni tárcanéklisé m. kir. miniszterre történő kinevezésem alkalmából.

Kérek, fogadj és tolmácsolod a szövetség tagjainak is a jóleső figyelmeztetést önzete köszönetem.

Szívbeli üdvözlő

Igaz barátod
LUKÁCS BÉLA s. k.

POLITIKA

Ulleir-Reviczky Antal előléptetése

Magyarország kormányzója a külügyminisztérium vezetőjével megvizsgálta miniszterelnök előterjesztésére **Ulleir-Reviczky Antal** rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri címmel és jelleggel felruházott I. osztályú követségi tanácsost *rendkívüli követi s meghatalmazott miniszterre* nevezte ki.

A képviselőház ülése

A képviselőház május 22-én délelőn rövid formális ülést tartott. Az ülést megnyitása után **Tasnádi-Nagy Andrást** elnök bejelentette **Kállay Miklós** miniszterelnöknek külügyminiszterre történő kinevezését, amit a Ház lelkes éljenzéssel vett tudomásul. Ezután

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter a képviselőház képviselőház felkérésére közben betértesztette a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanainak igénybevételeéről szóló javaslatot.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a közéleti környorsókról és egyes közegészségügyi rendelkezések módosításáról szóló törvényjavaslatot; **Kállay Miklós** miniszterelnök a legutóbbi állami számvizsgálatok az 1939. július 1-től 1940. december 31-ig terjedő időben történt hiányterületekről szóló jelentést terjesztette be.

A *Ház május 28-án tartja legközelebbi ülést*, melynek napirendjén a *landművelésügyi törvényjavaslati bevezetéséről* végül a *szülő birtokok igénybevételeéről* szóló *törvényjavaslat* szerepel. (A

törvényjavaslat főbb rendelkezéseit lapunk más helyén ismertettük.)

Varga József miniszter — Szegecdiszpolgára

Szegecd város törvényhatósági bizottsága tavaszi közgyűlésén **Varga József** kereskedelmi- és közlekedésiügyi minisztérium vezetésével megbízott iparügyi minisztert egyhangú lelkesedéssel a város díszpolgárává választotta. A városokba nagyharangja percekkel át zúgva hirdette a díszpolgárválasztást.

Pápai áldás a magyar nemzetnek

XII. Pius pápa páspüspökszentelések 25-ik évfordulójára alkalmából **Seredi Jusztinján** bíboros-herceprímás a következő táviratot küldte Romából:

„Püspöki jubileuma ünnepelési alkalmából, melyet az egész Magyarország a püspöki karral, a papákkal és a hívő néppel együttesen megünnepel, gyermekül hűdeléssel tolmácsolja a Szentatyának és a szerencses uralkodást, a nemzetek igazságos igazságoson és szeretettel alapuló testvérségének viszszaállítását kívánva, tőle amostól áldást kerli: **Seredi bíboros**“.

Vatikánvárosból az alábbi válasz érkezett:

„A Szentatyá köszönettel vette Eminenciának a magyar püspöki kar, a papság és a hívők nevében kifejezett ódatód szerencsekívánatait; nagy szeretettel megajánla a kedvelt magyar nemzetet és szívbeli kívánja hitéletének kedvező fejlődését. Maglione bíboros“.

